

Z A P I S N I K
sa 76. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 21. januara 2015. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 10 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marta Šćepanović, Husnija Šabović, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Draginja Vuksanović, Slaven Radunović, Veljko Vasiljević, Vladislav Bojović, Snežana Jonica, Obrad Gojković i Genci Nimanbegu.

Sjednici su prisustvovali predstavnici predlagača Predloga zakona o sudovima, Predloga zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija Predloga zakona o Ustavnom sudu Crne Gore: Duško Marković, ministar pravde, Branka Lakočević, pomoćnica ministra pravde i Nataša Radonjić, savjetnica u Ministarstvu.

Sjednici Odbora su, u cilju pribavljanja stručnih mišljenja o predloženim zakonima, pored predstavnika predlagača, shodno članu 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore, uzeli učešće u raspravi: prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta, dr Vesna Simović – Zvicer i Loro Markić, članovi Sudskog savjeta, Zoran Živković, predsjednik Vijeća za prekršaje i Stanka Vučinić, predstavnica Udruženje sudija Crne Gore.

Rad sjednice pratila je Ivana Bogojević, predstavnica NVO Institut alternativa, kao i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. Predlog zakona o sudovima;**
- 2. Predlog zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija;**
- 3. Predlog zakona o Ustavnom sudu Crne Gore;**

Prije izjašnjavanja o predloženom dnevnom redu predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, predložio je da se sjednica o predloženim zakonima održi u vidu konsultativne rasprave, shodno članu 73 stav 1 Poslovnika, koji predviđa da radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga (razmatranje predloga akta, pripremu predloga akta ili proučavanje određenih pitanja), a u cilju pribavljanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, naročito o predlozima rješenja i drugim pitanjima koja su od posebnog interesa za građane i javnost, angažuje naučne i stručne radnike za pojedine oblasti, predstavnike državnih organa i nevladinih organizacija, koji nemaju pravo odlučivanja.

Takođe, članovi Odbora saglasili su se da se objedini rasprava povodom Predloga zakona o sudovima i Predloga zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija.

Dnevni red je usvojen jednoglasno.

PRVA I DRUGA TAČKA – Predlog zakona o sudovima i Predlog zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija

Predstavnik predlagača, Duško Marković, potpredsjednik Vlade i ministar pravde, u uvodnoj riječi saopštio je da rad na setu zakona iz oblasti pravosuđa proizilazi iz Amandmana na Ustav Crne Gore iz 2013. godine, čija implementacija je otpočeta usvajanjem izmjena i dopuna ovih zakona. Predlozi seta organizacionih zakona iz oblasti pravosuđa predstavljaju mjeru definisanu Akcionim planom za Poglavlje 23 i 24, Strategijom reforme pravosuđa 2014-2018, a takođe su usaglašeni sa međunarodnim standardima.

Prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta, u svom izlaganju istakao je da naziv Zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija ne korespondira sa sadržinom, iz razloga što se o pravima i dužnostima govori samo u jednom članu, a to je ponavljanje onog što je sadržano u Ustavu, te, sa nomotehničkog stanovišta, to nije neophodno navoditi u naslovu. Dalje je naveo da su evropski eksperti ukazali na neophodnost jedinstvenog postupka izbora sudija, ali u Crnoj Gori moramo biti pažljivi kada to primjenjujemo, iz razloga što može doći do demotivacije mladih sudija da startuju sa sudskom karijerom u nekom drugom dijelu Crne Gore. Takođe, u ovom dijelu primjene zakona mora se voditi računa da li predložene norme mogu garantovati dosljednu primjenu odredbe o srazmjernoj zastupljenosti. Naime, prof. Vukčević je mišljenja da je postupak ocjenjivanja veoma komplikovan i detaljan, što je potvrđeno i Mišljenjem Venecijanske komisije, te da zahtijeva mnogo vremena, personalnih i ekonomskih kapaciteta i da on ima rezervu da će to dovesti do kvalitetnijeg sudijskog kadra. Prof. Vukčević je stava da iz Predloga zakona treba brisati odredbe o obraćanju Sudskom savjetu, što je takođe potvrdila i Venecijanska komisija, kao i dosadašnja statistika o radu. Kada je riječ o izboru sudija Vrhovnog suda, istakao je da je pohvalno što to nije zatvoren sistem, i da je dobro da imamo sudiju koji je van kruga karijerinih sudija. Međutim, potrebno je preciziranje u dijelu koji se odnosi na profesora pravnih nauka i 20 godina iskustva na drugim pravnim poslovima, te da stoji univerzitetski profesor pravnih nauka i da se briše odredba „drugih pravnih poslova“, iz razloga što izuzetke treba usko tumačiti, inače će biti lakše postati sudija Vrhovnog, nego osnovnog suda. Takođe, prof. Vukčević je ukazao da će se obuka za sudije sprovoditi u osnovnom sudu u Podgorici, u trajanju od 18 mjeseci, te da treba povesti računa i o sudijama iz udaljenih krajeva. Na kraju, naveo je primjer kada kandidati imaju jednak broj bodova, prednost imaju oni prema srazmjernoj zastupljenosti, što pozdravlja. Međutim, ako nema kandidata po tom osnovu, biraju se žrijebanjem, što smatra da nije u redu, već da je bolje da se odredi drugi kriterijum, npr. prosjek ocjena ili rezultati u radu.

Profesor Vukčević je, kada je riječ o Predlogu zakona o sudovima, ukazao na stav Vrhovnog suda vezano za uvođenje prekršajnih sudova, čime će svaki prekršaj postati sudski predmet i time će se izgubiti pozitivan trend, a postoje naznake da će to u narednom izvještaju EK biti naznačeno kao manjkavost. Nadalje, stav Vrhovnog suda je da će sudski predmeti postati oni prekršaji za koje je propisana kazna

zatvora, pa bi se formirala odjeljenja u okviru sudova, kao posebna, a u drugom stepenu sudio bi viši sud.

Dr Vesna Simović – Zvicer, član Sudskog savjeta, u svom obraćanju osvrnula se na naziv zakona, te da se samo u članu pet govori o pravu na zaradu, pa se postavlja pitanje šta je sa ostalim individualnim i kolektivnim pravima sudija. Vezano za član 23, koji se odnosi na profesionalizaciju rada sudija, tj. pravu člana Sudskog savjeta iz rada sudija za umanjenje godišnje norme za 70%. Imajući u vidu nove nadležnosti Sudskog savjeta, mišljenja je da bi efikasnije i ekonomičnije bilo obezbijediti mogućnost profesionalizacije rada članova Sudskog savjeta dok su u mandatu, kao što je to rješenje u pojedinim uporednim iskustvima. Kada je u pitanju izbor sudija višeg i apelacionog suda, propisano je da može biti birano lice koje „radi“ u sudu određeni broj godina, što sužava izbor onih sudija koji imaju sudijski staž ali su prešli da rade u advokaturu, tako da je bolje rješenje da se propiše da može biti birano lice koje je „radilo“ u sudu. Na kraju, ukazala je na tehničku korekciju da se „premještanje“ koriguje u „raspoređivanje“.

Loro Markić, član Sudskog savjeta, mišljenja je da bi ova materija trebalo da bude uređena jednim zakonom, radi lakše primjene i izbjegavanja suprotnih rješenja. S tim u vezi, njegov predlog bio bi da naziv zakona glasi „Zakon o sudskoj vlasti“. Takođe, pohvalno je rješenje da se za sudiju Vrhovnog suda bira kandidat koji nije iz reda sudija, čime se daje mogućnost da pripadnici manjinskih naroda budu birani, iz razloga što niko od njih nije iz redova sudija viših sudova, a možda bi se to moglo i dodatno precizirati. Kada je riječ o izboru sudija i edukaciji, naveo je da bi predloženo rješenje moglo izazvati probleme u praksi, jer je predviđeno da se, kada se uprazni radno mjesto sudije, objavljuje oglas, nakon čega izabrani sudija ne sudi, već se upućuje na inicijalnu obuku u trajanju od 18 mjeseci, što može izazvati blokadu u radu suda u tom periodu. Takođe, Loro Markić je mišljenja da je ovakva odredba sporna jer na ovaj način sudije po drugi put postaju pripravnici.

Zoran Živković, predsjednik Vijeća za prekršaje, u uvodnoj riječi istakao je da, kada je riječ o konceptu buduće organizacije sudova za prekršaje, podržava da sudovi za prekršaje budu posebni, specijalizovani sudovi, kao integralni dio pravosudnog sistema. Naime, koncept posebnih odjeljenja pri osnovnim sudovima, prema iskustvima određenih zemalja, nije se pokazao kao dobro rješenje, te bi i kod nas došlo do opterećenja sistema redovnog pravosuđa. Dalje je, vezano za prelazne i završne odredbe, istakao da su sporne norme koje se odnose na uslove i način izbora predsjednika i sudija za prekršaje, tj. propisano obavezno testiranje kojim su, prema njegovom mišljenju, sudije stavljene u poziciju kao da nikada nijesu radili taj posao i kao da prvi put konkurišu za sudiju, što je vid unižavanja njihovog dugogodišnjeg rada. Takođe, kriterijum za izbor sudije za prekršaje je sedam godina radnog staža, od čega četiri godine nakon položenog pravosudnog ispita, tako da mogu konkurisati pravnici koji nemaju sudijsko iskustvo, a koji u startu imaju bolju poziciju od postojećih sudija koji nijesu završavali obuke, iz razloga što im nijesu bile organizovane i to smatra neodrživim rješenjem.

Stanka Vučinić, predstavnik Udruženja sudija Crne Gore, kao najspornije pitanje istakla je položaj sudija za prekršaje, te da je dilema postojala iz razloga što

sudije za prekršaje, prema važećim zakonima, ne mogu da izriču kazne zatvora po evropskim standardima. S tim u vezi je i zahtjev za racionalizacijom sudske mreže kada su u pitanju redovni sudovi, koji je usvojen i predviđa smanjenje broja sudova, a time sudija. Dakle, stav Vrhovnog suda je da je najracionalnije rješenje da prekršaji za koje je predviđena kazna zatvora budu sudski predmeti, tj. predmeti u okviru osnovnih sudova, što znači formiranje posebnih odjeljenja, a po žalbi da odlučuje Vrhovni sud. Naime, ako bi sudovi za prekršaje bili posebni sudovi, prilikom dostavljanja godišnjeg izvještaja u statistici ne bi bili samo nezavršeni predmeti redovnih sudova, već i prekršajnih, čime bi se izgubio pozitivan trend u smanjenju broja zaostalih predmeta. Stanka Vučinić je dalje istakla primjedbe Vrhovnog suda kada je u pitanju nadležnost Specijalizovanog odjeljenja Višeg suda u Podgorici. Stav Vrhovnog suda bio je da to odjeljenje treba da sudi sva krivična djela korupcije, zbog jedinstvene sudske prakse. U daljem izlaganju pridružila se stavovima da u nazivu zakona treba brisati riječi „prava i dužnosti sudija“. Nadalje, primjedbe se odnose i na izbor predsjednika sudova, iz razloga što je stav Vrhovnog suda bio da to mogu biti samo sudije, te da se izbriše predlog da se mogu birati i iz reda tužilaca. U tom dijelu, primjedba se odnosi i na izbor sudija u višim sudovima, te je njihov predlog bio da se u višim instancama mogu birati sudije isključivo iz reda sudija, iz razloga što nije dobro da u drugostepenom postupku po žalbi odlučuje neko ko nikada nije sudio.

Ministar pravde, Duško Marković, u svom komentaru, podsjetio je da je ukupna reforma pravosuđa, imala dvije faze: prva faza otpočela je donošenjem ustavnih amandmana i izmjena i dopuna zakona koji su nakon toga uslijedili, dok je druga faza započeta nakon analitičkog skrininga od strane Evropske komisije. S tim u vezi, bilo je neophodno harmonizovati pravosudni sistem sa evropskim standardima, radi postizanja najvećeg nivoa institucionalne i personalne zavisnosti sudstva. Takođe, sugestije su išle u pravcu izrade jedinstvenog sistema izbora sudija, na osnovu transparentnih postupaka zasnovanih na zaslugama, rezultatima rada, uvođenja sistema napredovanja i uređenja postupaka trajnog upućivanja sudija iz jednog u drugi sud na dobrovoljnoj osnovi, kao i disciplinske odgovornosti sudija. Odgovarajući na pitanje profesora Vukčevića, vezano za predstavke i pritužbe, ministar Marković je naveo da je mišljenja da sudska vlast mora uraditi sve da bude što otvorenija prema javnosti, i da se mora uzeti u obzir stav i mišljenje građana u odnosu na sudstvo u Crnoj Gori.

Stanka Vučinić je dodatno pojasnila da bi, po njenom mišljenju, predstavke i pritužbe trebalo da idu disciplinskom tužiocu, i da je on nadležan za eventualno pokretanje disciplinskih postupaka po toj osnovi.

Ministar pravde je, vezano za testiranje sudija koji bi bili birani za sudove koji će se osnovati, odgovorio da se u mišljenju Venecijanske komisije navodi da je od suštinskog značaja da se obezbijedi da izbor sudija ovih sudija, koji su do sada postavljani od strane izvršne vlasti, bude u skladu sa ustavnim odredbama o izboru sudija. S tim u vezi, ne radi se samo o provjeri njihovog znanja, već i o mogućnosti da vremenom napreduju kroz sistem. Takođe, dodao je da je moguće preformulisati zakonsku odredbu, ali treba prvenstveno ispoštovati standarde. U odnosu na godišnje izvještavanje o radu sudova, ministar je mišljenja da se ne treba rukovoditi

strahom o opterećenju statistike zaostalim predmetima iz nadležnosti sudova za prekršaj, ali je naveo da je to problem države generalno, jer se većina tih predmeta ne rješava pred sudovima za prekršaje, već preko naloga za prekršaje, gdje nema postupka. Kada je u pitanju nadležnost Specijalizovanog odjeljenja, naveo je da je prvobitno bilo predviđeno da odjeljenje bude nadležno za sva djela organizovanog kriminala i korupcije. Međutim, nakon komentara od strane Tužilaštva i Evropske komisije da je to prevelika nadležnost, dogovoreno je da je odgovarajući model ipak onaj koji stoji u sadašnjem Predlogu zakona. Odgovarajući na pitanje vezano za naziv zakona, istakao je da je postupak napredovanja pravo sudije, jer se time ostvaruju statusne beneficije i veće zarade. Takođe, naveo je da disciplinski postupak predviđa i prava sudija u disciplinskom postupku, zaključujući da zakon sadrži odredbe o pravima i dužnostima sudija. Na kraju, ministar pravde je ukazao da treba otvoriti jednu slobodnu poziciju u Vrhovnom sudu, jer je to preporuka između ostalog i od Venecijanske komisije.

Poslanik Milorad Vuletić, u svojoj riječi, izrazio je dilemu oko organizacije sudova i disciplinske odgovornosti, te da je potrebno naći adekvatnije mjere, posebno u dijelu oko testiranja, iz razloga što se iskusne i starije sudije ne mogu porediti sa početnicima. Takođe, naglasio je da su predlozi zakona koji su na dnevnom redu prošli sve procedure, i da su kroz taj postupak prihvaćene brojne sugestije i primjedbe, a sve u cilju izrade što kvalitetnijih zakonskih tekstova. Na kraju, mišljenja da je nađeno izuzetno dobro kompromisno rješenje u odnosu na sve stavove zainteresovanih subjekata, koji će implementirati zakone kada stupe na snagu.

Poslanik Slaven Radunović, u svom izlaganju istakao je da je javnost nezadovoljna funkcionisanjem pravosudnog sistema, te da se očekuju kvalitetne reforme, ali ne na uštrb kvaliteta zbog brzine. Poslanik Radunović je postavio pitanje predsjedniku Sudskog savjeta da li je korisnije da se predloženi zakon vrati na doradu zbog kvalitetnijih rješenja koja treba da proizidu usvajanjem zakona iz oblasti sudstva.

Poslanik Genci Nimanbegu izrazio je dilemu oko afirmativne akcije, dodajući da nije siguran da će predložena rješenja obezbijediti taj princip. U vezi sa izlaganjem predsjednika Vijeća za prekršaje, naveo je da mu nijesu jasni kriterijumi kojima se predlaže izmjena teritorijalne podjele sudova za prekršaje, konkretno predloženog rješenja da se jedan od tri suda za prekršaje osnuje u Budvi. Poslanik Nimanbegu je postavio pitanje predstavnicima predlagača da li takvo rješenje znači da će građani Ulcinja morati da idu u Budvu, ili u Bar, gdje je planirana da bude jedinica Suda za prekršaje.

Poslanik Husnija Šabović, u svojoj riječi istakao je da se ovim zakonima zaokružuje cjelina koja se tiče reforme pravosudnog sistema Crne Gore. Takođe, predloženim zakonima se jača nezavisnost sudskog sistema, sa ciljem da se izvrši racionalizacija pravosudnog sistema, kao i mreže prekršajnih sudova. Dalje je naveo da se, bez obzira na tendenciju da se crnogorsko sudstvo harmonizuje sa evropskim, male opštine ne mogu izjednačavati sa razvijenim i većim opštinama. S tim u vezi, stava je da će ukidanje prekršajnih sudova u opštinama na sjeveru, produbiti jaz

nerazvijenosti između malih opština i onih koje su nešto razvijenije, zaključujući da će poslanici Demokratske partije socijalista djelovati amandmanski u smislu da se u opštinama gdje su postajali sudovi za prekršaje, a koji se Predlogom zakona ukidaju, ipak zadrže u formi odjeljenja.

Ministar pravde, Duško Marković, vezano za teritorijalnu organizaciju sudova za prekršaje, odgovorio je da su predlagači spremni da dorade predložena rješenja u cilju dostupnosti prava građanima, ali da je neracionalno da se govori o obrazovanju sudova za prekršaje u svim opštinama. Takođe, odgovarajući na pitanje poslanika Nimanbegua, ministar Marković je naveo da u Budvi ima najviše predmeta, i uzimajući u obzir da se taj grad geografski nalazi u centru crnogorskog primorja, predviđeno je da se jedan od tri suda za prekršaje osnuje baš u tom gradu. U vezi sa pitanjem poslanika Slavena Radunovića, mišljenja je da nema potrebe vraćati zakon nazad Ministarstvu pravde, iz razloga što su se istakle određene suštinske primjedbe i sugestije kojima se kvalitet zakona može popraviti, u cilju što većeg kompromisa. Na pitanje da li kandidat treba da bude univerzitetski profesor, odgovorio je da u Zakonu o visokom obrazovanju nema zvanja univerzitetskog profesora prava.

Stanka Vučinić je navela da nije u pitanju samo statistika kada je riječ o sudovima za prekršaje, ali da je na javnoj sceni ipak veoma bitna. Vezano za ukidanje suda za prekršaje konkretno u Plavu, obrazložila je da je jedan od osnova za stav Vrhovnog suda upravo plan racionalizacije sudstva, prema kome će doći do ukidanja svih sudova sa manje od pet sudija, što znači da neće biti suda u Cetinju, Danilovgradu, Kolašinu, Plavu, Rožajama i Žabljaku, kao ni Privrednog suda u Bijelom Polju.

Zoran Živković je, vezano za statistiku, prokomentarisao da će se brojke prikazati bilo za specijalizovani, bilo za redovni sud, ali da to nije toliko važno u ovom slučaju. Vezano za izbor sudija, mišljenja je da ne postoji bolji kriterijum za izbor od rezultata njegovog dosadašnjeg rada i u tom dijelu može se dodati i informativni razgovor.

Mladen Vukčević, Sudski savjet. Komentar. Zalaže se za dato opredjeljenje, koje je jedinstven izbor na nivou Crne Gore, s tim da izražava rezervu povodom sprovođenja istog. Za sudiju Osnovnog suda u Pljevljima se neće javiti najkvalitetniji kandidat iz Podgorice a taj sudija će posle imati prednost u PG. Takođe, smatra problematičnom primjenu odredbe o srazmjernoj zastupljenosti. Kada je riječ o razmatranju predstavi, pozvao se na mišljenje Venecijanske komisije u kojem se navodi da to nije u nadležnosti Sudskog savjeta. U odnosu na sam naziv teksta zakona, saopštio je da su konstatovali da se od 144 člana predloženog zakona samo jedan odnosi na prava i dužnosti sudija, što je notorna činjenica. Na kraju, Vukčević smatra da bi zakon trebalo doraditi kako ne bi protekli rokovi.

Poslanik Vladislav Bojović, u svom obraćanju, ukazao je da strogi uslovi za izbor sudija viših sudova i predsjednika sudova, koji se prije svega tiču potrebnog radnog iskustva, onemogućavaju kadrovsku revitalizaciju i rekonstrukciju u sudstvu. Kada je u pitanju odluka o broju sudija, mišljenja je da ista i dalje ostaje u nadležnosti resornog ministarstva iz razloga što je prvobitno utvrđuje Vlada. Vezano za kriterijume za ocjenjivanje sudija, poslanik Bojović je istakao da su isti definisani na

način da se obesmisli mehanizam ocjenjivanja rada sudova, posebno imajući u vidu kriterijum opšte sposobnosti za vršenje sudijske funkcije. Tim povodom, iznio je dilemu kako je moguće dati objektivnu ocjenu o opštoj sposobnosti za vršenje sudijske funkcije imajući u vidu kriterijum kvaliteta i kvantiteta rada s jedne strane, i procjenu Komisije za ocjenjivanje s druge strane. Takođe, posebno značajnim smatra uvođenje instituta disciplinskog tužioca koji ima nadležnost da sprovodi istragu povodom utvrđivanja disciplinske odgovornosti sudija. U tom dijelu, zakonom je predviđeno da disciplinskog tužioca i njegovog zamjenika bira Sudski savjet iz reda sudija i da isti mora imati 15 godina radnog iskustva kao sudija, što ostavlja prostor za sukob interesa. Takođe, osvrnuo se na odredbe Zakona o državnom tužilaštvu gdje disciplinskog tužioca predlaže predsjednik Vrhovnog suda iz reda sudija na period od dvije godine, smatrajući odredbe ova dva zakona kontradiktornim. Pored toga, postavio je pitanje iz kog razloga disciplinskog tužioca ne bira Konferencija sudija, kao najlegitimnije tijelo u sudstvu, i zbog čega je propisano da isti mora imati 15 godina radnog iskustva kao sudija a ne da bude nezavisno lice, ugledni pravnik, advokat, profesor.

Poslanica Draginja Vuksanović, u svojoj riječi, osvrnula se na Predlog zakona o sudovima, ističući da je za SDP prihvatljiv stav da se sudovi za prekršaje organizuju kao posebni sudovi. S tim u vezi, mišljenja je da se predloženim rješenjem, u članu 9, postiže racionalizacija sudova za prekršaje, pri tom postavljajući pitanje da li se na taj način istovremeno postiže korist za građane. Tim povodom, iznijela je dilemu da li će sudovi za prekršaje biti dostupni svim građanima, imajući u vidu teritorijalnu organizaciju države, sugerišući da bi trebalo organizovati još dva suda za prekršaje ili dodati neke područne jedinice. Pored toga, osvrnula se i na saradnike zaposlene u pravosudnim organima sugerišući da bi Zakonom o budžetu za narednu godinu, u pogledu primanja, iste trebalo izuzeti iz Zakona o državnim službenicima i namještenicima, zbog prirode posla i položenog pravosudnog ispita, i propisati za njih veća primanja. Kada je riječ o Predlogu zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija, saopštila je da su postavljeni strožiji kriterijumi za sudije koji se biraju prvi put, i da pozdravlja princip karijernih sudija i napredovanje u sudove više instance. Takođe, postavila je pitanje iz kog razloga je predložena norma u kojoj se za izbor predsjednika Vrhovnog suda ne traže uslovi u pogledu radnog iskustva na drugim pravnim poslovima kao što je predviđeno za izbor VDT-a. Pored toga, pozdravila je odredbu kojom se u Vrhovnom sudu uvode dva slobodna mjesta za profesore Univerziteta. S tim u vezi, ukazala je da je istu potrebno precizirati iz razloga što su pored redovnih i vanrednih profesora i docenti profesori Univerziteta. Samim tim, tumačenjem ove odredbe docenti bi se mogli isključiti. Pored toga, mišljenja je da neko ko je radio u Sudu za prekršaje preko 20 godina i kao sudija u Odjeljenjima za prekršaje ne bi trebalo ponovo da podliježe testiranju. Kada je u pitanju žrijebanje za sudiju sa istim brojem bodova, istakla je da je takvo rješenje neprimjereno i da bi trebalo uvesti neki dodatni kriterijum. Vezano za uvođenje instituta disciplinskog tužioca, poslanica Vuksanović je mišljenja da je isto suvišno, smatrajući da je navedena odredba, prije svega, u koliziji sa članom 1 ZKP-a. S tim u vezi, osvrnula se na pitanje sprovođenja istrage i podizanja optužnog predloga koje

prema Predlogu zakona sprovodi disciplinski tužilac, dok je ZKP - om, član 447, predviđeno da se krivični postupak pokreće na osnovu podizanja optužnog predloga državnog tužioca, oštećenog kao tužioca ili na osnovu privatne tužbe. Na kraju, ukazala je da nije saglasna sa stavom da u postupku po žalbi na odluku Sudskog tj. Tužilačkog savjeta odlučuje vijeće Vrhovnog suda smatrajući da u odnosu na pojedinačna akta ovih organa odluku treba da donosi Upravni sud.

Poslanica Marta Šćepanović, učestvujući u raspravi, osvrnula se na Predlog zakona o sudovima i predloženo rješenje koje se odnosi na sudove za prekršaje, postavljajući pitanje iz kog razloga se odustalo od rješenja da sud prihvati predmete gdje je kazna zatvora propisana određenim zakonima a ne sve predmete. Pored toga, ukazala je da su se rukovodili primjenom ovakvog rješenja u praksi zbog samih građana, s tim da će amandmanski djelovati da u svakoj opštini postoji jedno odjeljenje kako bi svaka stranka mogla da ostvari prava u svojoj opštini. Što se tiče izbora sudija za prekršaje i pismenog polaganja, takođe će amandmanski djelovati. Na kraju, pohvalila je dio koji se odnosi na finansiranje rada sudova iz razloga što je novina da se finansijska sredstva obezbjeđuju u posebnom razdjelu budžeta tako da će sudovi moći samostalno da koriste sredstva opredjeljena budžetom.

Poslanik Veljko Vasiljević, u svojoj riječi, istakao je da će DF podržati rješenje iz Radne verzije Zakona o sudovima ili eventualni amandman koji se odnosi na polaganje za sudije za prekršaje sa dugogodišnjom praksom. Takođe, osvrnuo se na zastupljenost članova iz reda sudija osnovnih sudova u radu Sudskog savjeta, smatrajući da taj broj nije dovoljan s obzirom na njihov rad i obim posla, što bi trebalo povećati. Pored toga, osvrnuo se na Poglavlje 8, član 130 Predloga zakona, koje se odnosi na evidenciju, posebno na tačku 12 vezanu za dozvolu o pristupu tajnim podacima tražeći pojašnjenje.

Učestvujući u raspravi, poslanica Snežana Jonica saglasila se povodom dijela koji se tiče samog naziva Predloga zakona o Sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija, smatrajući da iz istog treba isključiti prava i dužnosti i taj dio urediti posebnim zakonom. U daljem izlaganju, osvrnula se na sudije za prekršaje i pitanje testiranja smatrajući da bi trebalo zadržati rješenje iz Radne verzije zakona ili isto doraditi iz razloga što su na ovaj način ljudi koji su bili sudije za prekršaje i radili u Vijeću za prekršaje poniženi. Kada je u pitanju žrijeb, poslanica Jonica je saglasna da je takvo rješenje neprihvatljivo i da treba propisati neki dodatni kriterijum. Takođe, izrazila je rezervu povodom koncepta jedinstvenog izbora sudija, smatrajući isti neprimjenjivim u praksi. Pored toga, osvrnula se na Godišnji izvještaj Sudskog savjeta koji se dostavlja Skupštini do 31. marta, iznoseći dilemu da li se na matičnom Odboru isti samo razmatra i da li se usvaja ili ne usvaja i da li se o zaključcima glasa, te da tu normu treba doraditi. Povodom utvrđivanja predloga za predsjednika Vrhovnog suda, poslanica Jonica je saopštila da nedostaje kvalifikovana većina kod opšte sjednice Vrhovnog suda smatrajući da bi se propisivanjem dvotrećinske trećine postigla ravnoteža u skladu sa ustavnim amandmanima. Vezano za posebne uslove za sudiju Višeg suda, smatra da bi trebalo definisati da to bude lice koje je radilo kao sudija kako ne bi doveli u poziciju one koji ispunjavaju uslove samo zbog činjenice da tog momenta nijesu u sudu budu onemogućeni da se kandiduju.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder izrazio je podršku vezano za koncept zakona koji se tiče organizacije sudova. Takođe, iznio je dilemu povodom racionalizacije, smatrajući da bi trebalo napraviti funkcionalnu i racionalnu organizaciju a da se građanima obezbijedi adekvatan pristup. S tim u vezi, smatra da bi trebalo ujednačiti kriterijume vezane za organizaciju sudova za prekršaje i osnovnih sudova. Što se tiče disciplinskog postupka, mišljenja je da ne bi trebalo predvidjeti sistem međusobne kontrole sudstva i tužilaštva, što bi trebalo precizirati. Povodom ovih predloga zakona predsjednik Odbora je predložio da se oformi Radna grupa u koju bi bile uključene poslanice Marta Šćepanović, Snežana Jonica i Draginja Vuksanović kao i predstavnik Službe odbora, koja bi prikupila sugestije za doradu odredbi i zajedno sa predlagačem zakona došla do usaglašavanja određenih rješenja, kroz amandmane Odbora, a da se neusaglašeni dio ostavi za pojedinačna reagovanja. Nakon toga bi se Odbor izjasnio o zakonima na nekoj o narednih sjednica.

Predsjednik Vijeća za prekršaje, Zoran Živković, izrazio je dilemu povodom održivosti norme koja propisuje da, u slučaju da za određeni sud za prekršaje nije izabran potreban broj sudija, predmete koji su u radu područnih organa za prekršaje nastave da rade stvarno i mjesno nadležni područni organi za prekršaje do izbora potrebnog broja sudija u sudovima za prekršaje, odnosno područnim jedinicama. U daljem izlaganju, osvrnuo se na rokove, iznoseći primjedbu da su isti veoma kratki, postavljajući pitanje iz kog razloga su se opredijelili da za sud za prekršaje može da konkuriše bilo koji pravnik, bez ranijeg sudijskog iskustva.

U svom odgovoru, predstavnica predlagača, Branka Lakočević, istakla je da se ne zna tačno kada će se izabrati sudije za prekršaje i da do tog momenta predmete koji su u radu treba da nastave da obavljaju stvarno i mjesno nadležni područni organi, kako ne bi došlo do zastoja u obavljanju posla. Kada je riječ o uslovima za prijavljivanje na konkurs, navela je da je i za druga sudijska mjesta, takođe, potreban samo određeni broj godina iskustva na pravnim poslovima, a ne izričito na sudijskim poslovima. Vezano za zarade savjetnika u pravosuđu, istakla je da je to pitanje regulisano Zakonom o državnim službenicima i namještenicima. Kada je riječ o uvođenju disciplinskog tužioca, saopštila je da je jedan od osnovnih nedostataka u našem pravnom sistemu bila uloga i način na koji je bila određena disciplinska komisija. Tim povodom, ukazala je da disciplinski tužilac ne primjenjuje Zakonik o krivičnom postupku, već ga shodno primjenjuje u odnosu na određene procedure. Takođe je naglasila da on ne donosi odluke već samo prikuplja činjenice i podatke koji se dostavljaju sudskom savjetu na odlučivanje, s obzirom na to da disciplinski tužilac postupa po nalogima Sudskog savjeta. Kod disciplinskog postupka jako je bitna i sudska zaštita koju bi obezbjeđivalo trojno vijeće Vrhovnog suda, po preporuci Venecijanske komisije. Vezano za Godišnji izvještaj o radu sudova, saglasna je bi trebalo precizirati odredbu, iz razloga što Skupština isti ne usvaja već samo razmatra. Vezano za zastupljenost osnovnih sudova u Sudskom savjetu, istakla je da se vodi računa o srazmjernoj zastupljenosti sudija i sudova. Kada je riječ o dozvolama za tajne podatke, navela je da sudije dolaze do spisa koji sadrže tajne podatke, i za rukovanje tim podacima potrebno je imati posebno odobrenje. S tim u

vezi, samo sudije koje imaju posebno odobrenje mogu da otvore predmete koji sadrže tajne informacije.

Poslanica Draginja Vuksanović, vezano za shodnu primjenu Zakonika o krivičnom postupku, istakla je da ne može disciplinski tužilac voditi istragu i zastupati optužni akt jer je ta norma suprotna ZKP-u. Takođe je istakla da na pojedinačne odluke Sudskog i Tužilačkog savjeta ne može u trećem stepenu biti nadležan Vrhovni sud, već Upravni sud.

Predstavnica predlagača, Nataša Radonjić, dodatno je ukazala da disciplinski tužilac sprovodi istragu u skladu sa shodnom primjenom odredaba Zakonika o krivičnom postupku po podnijetom predlogu za utvrđivanje disciplinske odgovornosti, a to znači da pozove sudija čija se odgovornost utvrđuje, da ga pozove na ročište, uređuje pravo na branioca, drugim riječima u skladu sa ZKP-om preduzima one radnje koje nijesu regulisane Zakonom o sudskom savjetu i pravima i dužnostima sudija.

TREĆA TAČKA – Predlog zakona o Ustavnom sudu Crne Gore

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, otvorio je raspravu povodom treće tačke dnevnog reda i dao riječ predstavniku predlagača Dušku Markoviću, ministru pravde.

Ministar pravde, Duško Marković, u svojoj riječi, istakao je da donošenje novog Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore predstavlja drugu fazu izmjena, nakon usklađivanja zakona sa Amandmanima na Ustav Crne Gore iz 2013. godine u pogledu izbora sudija Ustavnog suda i funkcionalne nadležnosti za odlučivanje o ustavnoj žalbi. Takođe, saopštio je da je osnovni razlog donošenja novog zakona potreba za bližim regulisanjem dejstva odluka Ustavnog suda i odredbi koje uređuju postupak po ustavnoj žalbi, a u skladu sa međunarodnim standardima. U daljem izlaganju, istakao je da je Predlog zakona zadržao značajan broj odredaba važećeg zakona i osvrnuo se na najznačajnije novine koje sadrži Predlog zakona.

Poslanica Snežana Jonica, učestvujući u raspravi, postavila je pitanje da li smatraju da se može, s obzirom na to da se Ustavnom sudu ne daje pravo odlučivanja o naknadi štete i s obzirom na rok od 18 mjeseci koji se daje sudijama da riješe predmet, dovesti do toga da Evropski sud za ljudska prava ocijeni ustavnu žalbu djelotvornim pravnim sredstvom. Vezano za mogućnost naknadnog objavljivanja odluka, mišljenja je da predloženo rješenje nije dobro, iz razloga što se na taj način stvara pravna praznina. S tim u vezi, ukazala je da bi trebalo propisati obavezu nadležnim državnim organima da u najkraćem roku od donošenja odluke Ustavnog suda do objavljivanja iste riješi problem pravne praznine. Takođe je mišljenja da bi se samostalnost suda trebala obezbijediti kroz proširivanje kapaciteta službe Ustavnog suda.

Poslanik Veljko Vasiljević, u svojoj riječi, istakao je da je mišljenja da Predlog zakona o Ustavnom sudu Crne Gore nije usaglašen sa Ustavom Crne Gore iz razloga što nije definisan rok u kojem sud treba da donese odluku, što je propisano članom 32 Ustava koji propisuje da svi imaju pravo na suđenje u razumnom roku. Takođe, mišljenja je da je rok od 30 dana prekratak za podnošenje ustavne žalbe.

Poslanik Milorad Vuletić je mišljenja da se radi o kvalitetnom zakonskom tekstu, ali da postoji problem u dijelu koji se odnosi na rok za donošenje odluka. Naime, poslanik Vuletić smatra da rok treba da postoji, ali da je rok od 18 mjeseci kratak, te bi isti trebalo produžiti na tri godine, naročito za izuzetno teške slučajeve.

U svojoj riječi, poslanik Rifat Rastoder, apelovao je na radnu grupu koja treba da formuliše amandmane Odbora na tri predmetna zakona, da obrate pažnju na članove 12 i 65, kao i na član koji se odnosi na rok za podnošenje ustavne žalbe, jer je mišljenja da je rok od 30 dana previše kratak.

U završnoj riječi, ministar pravde Duško Marković, je istakao da je saglasan da rok za podnošenje ustavne žalbe treba da bude duži i mišljenja je da se, kada je riječ o roku za donošenje odluka, može ostaviti važeći rok od 18 mjeseci. Pored toga, osvrnuo se na komentar poslanice Jonice vezano za samostalnost Ustavnog suda, istakavši da je riječ o samostalnosti u okviru budžetskih sredstava, što podrazumijeva slobodno raspolaganje kada je u pitanju prijem službenika i savjetnika. Na kraju, naglasio je da pitanje djelotvornosti i efikasnosti ustavne žalbe zavisi od Ustavnog suda.

Sjednica Odbora je završena u 14 sati i 15 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder